

મુંબઈની મોહીની

મુંબઈની મોહીની

અથવા

મીઠું ખુલખુલ.

— સંપાદક — “મનહર” —

શા. મંગળદાસ લલિતભાઈ બુકમેલર.
લીમડાચોક સુરત.

1920

25-9-20

147

મન

મન

1000

સંપત

૧૯૭૧

સને

૧૯૨૦

જ્ઞાતિ પ્રસિદ્ધ કર્તા.

શા. મંગળદાસ લલિતભાઈ બુકમેલર.
લીમડાચોક-સુરત.

સુરત ચક્રાના પ્રવર ટાંકા પાસે આવેલા “શંકર”
પ્રી. પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

મિત્ર ગાર આના.

૧૯૭૬

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૭૭૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ જીવન જીવન

વિષય ૮ - ૨ - ૧૨

મુંબઈની મોહીની :~

અથવા ~:: મીઠું બુલ બુલ

કળિર-વિજય-રાગ, ભજન.

આવો, આવે સમયે અમેને ઉગારવા ધિરા ધાધ,
સાહે કરો સહુ જોતાં રામ રથરાધ.
મતી ગતી મુંઝાણી છે પ્રભુ વેગે પહોંચો પ્યારા,
ભુજંગને આપો જાવે, જીવત દયાળુ દાતા.
ગામા નહિ જાયે શુણો. ત્રણે ભુવનોના ત્રાતા,
જોયા નહિ આપ જોવા, જગમાં જોરાતા. આવો
તાવો આપે તંતે ભક્તો જીવે અહલ્યાબાઈ જોવા,
આનંદ આરાધે છે છે દાડી, દેવો કેવા-કેવા.
વેદોમાં વિખ્યાતિ વ્હાલા, સણી કરે સર્વ સેવા,
કળિરનાં કટ કાપો લાખેણી, સુકિરતી લેવાં,—આવો.

શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—

કરી અર્ચા આહ દેવીએ આવી હિન્દુસ્તાન વિષે,
રકાળી પ્યાસાનો રથ બવાલી ફતેહ મેળવી દસે દીશે.
શહેર કર્યો ગામ ગામડે ચોક્ક ચોટે ગોટા કરી,
હિન્દુસ્તાનને ખુબ હંફાવ્યો કદી નામ લે નહી ફરી.
અધરામતનું પાન કરાવી નંપુશંક નિર્માલ્ય કરે,
ભલભલાને ભક્ત બનાવ્યા ભહેતાજી પહેલે નંખરે.

સ્નેહસુધા—

અત્યું જોખનિયું આતું શા માટે મસ્તાન ?
હું દિવાની બની, દીવાની બની.....આવ્યું.
મીઠું રશીલું દદે, મુજને કંઈ થાય છે,
દદે દુઃખાર્થ મારું મનડું મુંઝાય છે.
શું કરું ઉઘાય ના મારાથી સમજાય છે.....હું.
એજ જીવાની મારી ચાલી આ જગ છે,
જોખન વનમાળી પીના ખીલી કરમાય છે;
મહે ના લેવાય સ્નેહ શાગર સુધાય.....હું.

કેશર કેશરી—

અરે દુનિયામાં પ્રેમી ક્યાં, બધે મતલબની યારી છે...અરે.

બીચારા કોઠક સાચા પ્રેમી, તેની તો ખુવારી છે...અરે.

સાખી { પોપટ જેમ પહંતતો અચરે અચરે રામ;
 { સુરખ જન તેમજ બકે, પ્રેમ પ્રેમનું નામ.
 ક્યાં છે સાચો પ્રેમી હા, ક્યાં તે સાચી પ્યારી છે. અરે.

સાખી { પ્રેમી પ્યારી કરી મરે, પ્યારી કરે મીઝજ;
 { પ્યારી પિયુ પિયુ કરી મરે, પ્યારા રંડી ખાજ.
 ગયો સાચાનો વખત હા, દગલખાજની વારી છે. અરે.

પુડળીક—

અધિક સુખ આથી ખીજું શું મનાય,

પ્યારી મારી બુલબુલનું બચ્ચું ગણાય...અધીક.

સુરા હજી પુન્ય પરબવે કીધાં; બાર્યા સુશીલા તો સદ્બાગ્ય સિધાં,
 ઘરવાળીના ચુલુ ગામ, મામ બધું ઘરવાળીના ચુલુ ગામ...પ્યારી.

કાગડાની કોટે મોતીની માળા, રૂપાળી રાધા ને શ્રીકૃષ્ણકાળા,
 પત્નિથી પતી પૂંજય—મીઠાં ભેગાં ખાટાં ખોરો ખપી જાય...પ્યારી.

સતિ દ્રોપદી—

અરજ સ્વીકારો સ્નેહી શામળીયા, સ્હાય યજ્ઞે શ્રીમુરારીરે,
 રાજ સમામાં રાજ સિધાર્યા, વચન વડીલનું પાળી રે.

કેમ થશે કંઈ એન પડે ના, વ્યાકુળ થઈ મનિ મારી રે,
 કપરી કુટીલ છે કૈરવ રાજ—સ્વામી સત્યાચારીરે.—

દાવ ખેતતા હે દીન બંધુ ! રાખજો લાજ હમારીરે. અરજ.

મોહિનીચંદ્ર—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઈ ન છેડારે.—મને.

લાયાર હું નિચારી છું શીઠ લ્યો છો કોડારે.

જીવાનીથી દીવાની છું મારો છેડો છેડારે છેલા—માં

પ્રાણ દાન છે પ્રિતમાં પ્રુછી કરજો પ્રીત,

પ્રાણ દાન તો સ્હેલ છે, કહણ પ્રીતની રીત,

આધાર તું કિરતાર મારો પાર બેડારે.—અરે.

સરોજની—

આ મન ઉપવનના માળી, લ્યો સુમનની માળા સ્વીકારી.

માળા કરમાળા ધારી, ધારી કીધી ઉપકારી,

નવ પક્ષવ આ તન વેલી. મમ હૃદય સંગ વળગેલી;

પ્રિતિ પીયુષથી નવલ ખિસેલી, લેજો સ્નેહે સંભાળી—આ,

કંસવધ—

અમને પાવન કરવાને, દીક્ષનાં દુખડા હરવાને
શાન્તિ જળ મન ભરવાને.—યોગી આવજો
મામા રાખી મહારાજ યોગ-દર્શન દેવાને કાજ.—યોગ
ચરણ કમળ નિશ્ચિન મુજ મંદિર, ધરવાને.
કમળ વદનથી મનહર મધુર, વચન ઉચરવાને,
શાન્તિ જળ મન ભરવાને. યોગી આવજો.

મહાવેતા કાઠમ્બરી—(મિત્ર-ધર્મ)

અત્યુત્તમ પદ મિત્ર તણું આ સંસારે સમજાય,
આ અવનિમાં અન્ય ધણું જે સુખના સાથી થાય.
માતા પીતા બ્રાતા થકી, વળી ગુપ્ત પ્રિય જન સ્વજનથી,
જે ગુપ્તમાં ગુપ્ત તે પણ ગુપ્ત મિત્ર થકી નથી.
મિત્ર રત્નથી આ ભવરણની સફર સફળ થઈ જાય,
સમૃદ્ધિ ચાર લુવન તણી પુરપાર્યે મળવી સ્હેલ છે.
સદ્ભાગ્ય-વિણુ સન્નિમિત્રની, પ્રાપ્તિ મહા મુશ્કેલ છે,
શબ્દ લઘુ પણ અર્થ અધિક બે અક્ષર માંડી સમાય.

લવ-કુશ—

અર્જ સુણી લે બહારી, પ્રભુ અર્જ સુણી લે બહારી
સ્થાય હવે એક છે, તહારી—લેજો હગારી.—અર્જ
બાળ સંભાળ કરી, બેડી સ્ત્રીર કામ ઠરી,
મરેલીને નાંખ ન મારી, લેજો હગારી.—અર્જ
અધને નેત્ર જેવાં બહાલાં, મુને બાળ તેવાં,
ગાયત્રસ વિના નોંધારી—લેજો હગારી.—અર્જ

લલીત મુગ્ધા—

આવો મનમોહન આ યોવન, બચીએ બતાવું,
બગીચો, બતાવું મોહન પુષ્પે વધાવું.
પ્રેમની ધ્વની લગાવું હે, પ્રેમની અલખ જગાવું—મન
આત્રથી મીઠા ફળ મોહન ચખાડું,
પ્રેમની ભૂરફી લગાડું, હે નેહને નયને નચાડું.—મન
શેતુરથી મીઠાં ફળ વહાલા ધરાવું,
અધર રથ પાન પીવાડું હે અધર રસ પાન ચખાડું.—મન
હૃદય સરોવરની શક્તિ પાળે,
પ્રિતીને પંખે પોદાડું—હે પ્રેમ જળ જાંટી જગાડું.—મન

લક્ષ્મી-વિજય—

અખળાના બેલી વહાલા, મારા સુંદર સ્વામળા,
અહુનામી, જગજનના સ્વામિ, લગ્ન રાખે શ્રી ધનસ્વામ.
નટવર નાગર દીનખંધુ કેશવ કરણના સિંધુ,
ત્રેમથી પ્રણુજ્યે લ્યો ઉગારી સુંદર સ્વામળા—અહુનામી.
વહાલા ગોવર્ધન ધારી, વિનંતી લેજો સ્વીકારી,
બવબય હારી લ્યો જીગારી, સુંદર સ્વામળા—અહુનામી.

ભજન તુલશીદાસ—રાગ ભજન—

આજ રહો મોરે પ્યારે રધુવર, આજ રહો મોરે પ્યારે.—રધુ
જો તુમકો બનવાસ દીયો હે, કરીએ ગમન સકાલેરે.—રધુ
રધુવર કહે સુનો મેરી જનનિ, યદ વૃતનિયમ હમારે,
આજ ન રહું ધર માત કૌશલ્યા, દશરથ બાપા હારેરે;—રધુ
સિતા સહિત સૌમિત્રા નંદન, બધે કુટુંબસે ન્યારે,
તુલશીદાસ પ્રણુ દુર ગમન કિયો, નયન વહે જલધારેરે.—રધુ
સત્યનારાયણ—

આજ કાલ પાપી રહ્યા જગ મહાલી, ભરમ ભારી અને ખીસ્સે ખ લી—આ.
ધરમીને ધાડ અને કુશળ કસાધને, આપે મહારો વનમાળી—આ.
ભુડાથી ભાષ્યો ભુત પણુ નાશે, નીચની છુડે સઉ ડાળીરે—આ.
ભકતોને લીડ તીડ, ઉભરાટ હગોને, દોરંગી દુન્યા નીહાળી—આ.
ધરનાને ધંટી છે બંટી બાવાને, બળતાને નાખે સઉ બાળીરે—આ.
શીયળવતી—

આ તન મન ધન ને હાથ, કરી કયાં જશે મનમોહન,
નહિં અલખેલા અલગ થવા દઉં, રહેજો મુજ બોવન.—આ.
કૃપા કરીને મહેલ પધારો, રાત ગુળરો પ્રાણુજવન,
સુલાકાત મુજ તાત તણી લ્યો, રૂડે ઉગમતે દિન.—આ.
હાલ તમારે મહેલ આવવું, જરા રૂચે નહિં મારે મન,
દયા દરી દ્યો રજા મુને હે, સુંદર તન મંદન.—આ.
નંદખત્રીસી—

આ સ્વપ્નેના સમ સંસાર સમજી લ્યોને સાણા,
દુર્લભ માનવ અવતાર, અવની મહી ઓરાણા.
બાળપણું રમતા ગુમાવે, જુવાનીમાં લંપટપણું બાવે,
વૃદ્ધાપણાએ જીવ ભોભે તણાએ રટે નહિ કીરતારે.
મરણુ શ્વાસ જવ ચાલુ થાયે ફૂલ કુંડા નજરે ઉભરાએ,
ખીડાય બારે, પરતાય પાપી તારે, આંસુ વહે મોધારે,

સત્યનારાયણ—

કહું આપવિતી કર્મ કયા દુઃખચારી, કાળજી નાંખતી સંદારી...કહું.
આ નગર સાધુ શેઠની. બહુ લાડકી દીકરી હતી;
ખાતા બગાસુ ઢાસીઓ, કંઈ લાખ બેઠાજર થતી...કહું.
મોતી હીરા પહેરી ચરણુ ધરણી પર ના રાખતી,
તે આજ દુકાડા કાળ તમ ધર આવિ છે, લીખ માંગતી...કહું.
પતિને પિતાજી લેખને, બહાણે વિદેસે સંચર્યા,
ચોરાઈ ગઈ લક્ષ્મી અને, આગે રખડતા છે કર્યા...કહું.
ચડતી અને પડતી પ્રભુ, ચિરકાળ કોની નવ રાખશે;
લીખારી પળમાં ભુપ થઈ, ભુપ થઈ બીખ માગશે...કહું.

અણતસિંહ—

અસરણુ સરણુ! ધરણુ ધારણુ! ઇશ તારણુ! તરણુ કૃપાળ!
ચરણુ સ્મરણુથી તરણુ વરણુ! પણુ ગિરવર ગહન દયાળ.
જન મન રંજન ભવ ભય ભંજન, ચિદંધન જગરાયા,
સકળ અખિલ દુખ દલન, કરન વિભુ! અકળ આપ માયા.
અમલ કમલ સમ લોચન, મોચન ત્રિવિધ તાપ અગ્નિ,
મુનિજન મન સરવર, નરવર, ઇશ હંશ અજર જગ બાણુ.
નાથ નિરંજન! પર બ્રહ્મા! સુખપ્રાયક કલ્પ સમાન,
પ્રણમિ ચરણુ વિનવું જગ વંદન! કરો અખિલ કલ્યાણુ.

સ્નેહ-સુધા—

ઓ સ્નેહ બીના શીરતાજ! પ્યાલી પીયોજ આ પ્રેમની,
સ્નેહ ભરપુર છે, પ્રેમનું, એ નુર છે હો. ઓ—
રંગીલો મધ આ સ્નેહ તણી ચીજ, બીજી તું સ્નેહબીન્દી નાર
વાહ બહાલી વરણુગી અલગેલી અનુરાગી, છે સુંદરી સુગંધુ-સ્નેહ.

શુક જયંતિ—

કરં દષ્ટિ જ્યાં ત્યાં હું, મને તો બ્રહ્મા ભાસે છે,
સકળ ઠામે પ્રકાશે છે, તિમિર તન મનનું ત્રાસે છે....કરં.
અખંડીત એક એ જયોતિ, જડે નવ શ્રમ વિષ્ણુ શોધી,
મને મ્હારં જતાવે છે.....મને.
હૃદય ધનથી ભિખળાના, કિર્ણુ દશદિગ બ્યાપે છે,
નિર્ગનદે હું આનંદુ,.....મને.

૬ યા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-સુરત.

શુક જયંતિ—

આર્ય ઉત્તિ થાય ક્યાંથી, જ્યાં આવાં અધીત કર્મો થાય,
માખણ માટે નિર વસોવે, કંચન તજ કોઠીને સ્થાય.
એક ટકાની હોય તોલડી, તોય તપાસે સધળે કામ,
ખુબ ટકોરા ખખડાવીને, પુરણ પર્ષા ખરચે દામ.
કન્યાના જીવતરનો સાથી, બર જોતાં આંધળીયા થાય,—
હુતર કરવે રાખે આજસ, અભિમાને અંધા અથડાય.
જુઠા દોળ દમામ રાખીતે, પાઈ પાઈ માટે અટવાય,
સુખદ સરોવર ગાય દીકરી, સ્વાર્થ સાંધવા વેચીખાય.—

મુદ્રાપ્રતાપ—

ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો જરાય ! ઉભાં રહો જરાય !
ન મારાથી ચલાય... .. ઉભા રહો !
(કેમ શુ ! થયું) વાગ્યો કાંટો, જીણો, તેથી ઉપડે ન પાય,
અરરર.....દુઃખ બહુ થાય.....ઉંડું ? ખુબ બળે લ્હાય;
જાણે પ્રાણ મારા આ જાય.....અરર ઝોય...ઉભાં રહો.

કન્યા વિક્રયની કૃતતા—

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો, દે બદલો કિરતાર,
સહાર (૨) સ્વોકારી દીન બાળનો સફળ કર્યો અવતાર.
મોહન મુરતી, મન હરનારી, હૃદય રૂમે છે લાગે પ્યારી,
સખળ સ્નેહની રક્ષા કરજો સુષ્ટી સરજનહાર.—ઉપકાર.

હરિશ્ચંદ્ર—

ઉપમાપતી નમું નમું સરણ ગતી નમું નમું,
જટા ધારી સંગ લિયે, પારવતી નમું નમું—ઉમાપતી૦
કરો મહાદેવ દયા, હરો દુઃખ પીર બિયા,
તેરો નિત નામ રટન, જતી સતી નમું નમું.—ઉમાપતી૦

સુકન્યા-સાવિત્રી—

એ...રજની શરદની રળીયામણીરે...રહિ ખીલી રૂપાળી અંદની,
આકાસે રહી ખીલી; એ વૃષ્ટિ વરશાવે અમૃત તણીરે.
રેલ જમી ઉર માંહી આનંદની હાંહારે રેલજમી એ...કરે નયણાં
નીહાળી પ્રકાશ. (૨)

લપ્ લેલાં હેડા કરે હાસ, ઝલક સ્વેત શી છવાઈ (૨)

સાખી { ચન્દ્ર વિના શજની નહિ રજનીને સન્માન
સજની શું સમજ કરો રજનીના ગુણગાન.

સ્વાર્થના સ્નેહી—

એ...ગુરુ ગુણુ હવે હું...ગાઉં, પાપ પુન્યાં હવે, શીદ સપડાવું...એ.
કયા મારી પાપી ભારી, ગત્તી, મતી, સૌ દે છે વિસારી,
એ...ભંકિત નાદે, માનવને ચઢાવું...એ.
સ્વાર્થના સ્નેહી સૌ ભારી, “ચુની” લેજે ચિત્ત ધારી;
એ...ખોટા ભાવોથી, હવે ના ફસાવું...એ.

સ્નેહ-સરીતા—

એ શાણા, સ્નેહી સાદી મહેમાની સ્વીકારોને,
કરી દૃષ્ટી મીઠી સ્નેહી સદન દીપાવોને, હૈયું ઘેલું આજે પ્રેમ પુન્યાને.
પાદ પંકની રજ ચુખવાને, મંદુ વાણી સુવાસ સુસવાને,
મારા મોઘેરા મહેમાન રંક મદુલી સુઢાવોને—એ.

સરદારખા—

એક ફક્ત તારો આધારે, ફિરતાર મારે,
ભણુ સદા સચ્ચિદાનંદ ચ્હાય તે તારે કે મારે.—એક.
મરવું છે નક્કી માનવી, ફાગટ પડો હો પાપમાં,
સમણુ થઈ શીદ ઉતરો સંસારના સંતાપમાં.
બાંધે હવામાં બાપડા પ્રાણી બરફના મળીયાં;
કાળનો ઉકળટ થાતાં, હાય બહેતાં ચાકીયાં.
મારે તો શ્રી પ્રભુનું, નામ છે સદા સાચું,
પ્રભુ પ્રભુ તું ખરો ને અન્ય સર્વ છે કાચું.—એક.

✓ સૌભાગ્ય-સુંદરી—

આંખો ખોલી ને જીવ આ, દીસે દુનિયાં ફાની,
શાની જાંદગાની રોજ રહેવાની માની.—આંખો.
આ ધન ધામ મેડે, મહેલો ને વાડી વજીરા,
ખંતે સાચ્યા અંતે થવાના ધુળધાણી.—આંખો.
અચિંતો દાવશે ટોટો, અજાલનો ફિરસ્તો,
કરી લેને ભલામ એજે, છે, સાચી કમાણી.—આંખો.

ભદ્રાભાષિની—

અંતરે હર્ષ છવાયે, સખી શાને ?—અંતરે.
પિયુના વિયોગી આ બાલાનું જે, નિશદિન હૃદય ચિરાયે;
—શાંત બનશે આજે અલી !.....એ,
પ્રાણુ વિના હુલ્લાસે, સખી શાને ?—અંતરે.
બુદ્ધિ મારી શું બદલાયે ! ધર્મ મારાથી ! ભુલાયે,
લોક કહે મને સુખ બલે પણ, લાજ ન આવે જસયે—સખી શાને—અં.

૮ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-મુરત.

ચન્દ્રગુપ્ત—

એક પત્નીવ્રત પાન પીઓ નર ! એક પત્નીવ્રત પાન,
જીને પતિવ્રત તેમ તમારું પત્નીવ્રતે કલ્યાણ.—પીઓ.
તમે ચાહો કે નારી તમારી, હો સતિ-સીતા સમાન,
જિહ્વાહરણ રૂપ રામ બનો ખુદ પવિત્રતાનું પ્રમાણ.—પીઓ.
પાણિ ગ્રહણ સમય માની બનેએ પ્રતિજ્ઞા આણ,
કોલ એક બીજને તોડે તે છે પથ હેવાન.—પીઓ.
જેનાં માત તાતનાં બુદ્ધ, રજ, વિશ્વ અનેતીમાન,
તેના સુત પત્નીવ્રત ચૂકી થશે વિષયિલા શ્વાન.—પીઓ.
નીજ પત્નીનાં અંગ અંગને દિયો અમી કુંપ ઉપનામ,
ધાર્ધ ધાર્ધ તેના રસ ધુંટકે, લિયો અમરતા લાણ.—પીઓ.

સુકન્યા-સાવિત્રી—

આરામની સુખ ધામની, પ્રીયા તું પ્રતિમાં પ્રેમની,
મમતાપ ગરના ઠારનારી, તું શિતળ ધારા બની.
માળા જપું તમ નામની (૨) નથી ઇચ્છા હામ દમામની,
ચિત્ત ચાહુ શેવા શ્યામની.....
.....સાચી તું ભગવતી ભામિની-અજ્ઞામની.

સુરદાસ—

અરે રંગ જે લાગ્યો તે લાગ્યો, શિદ્ધ સોવે ફરી જે જાગ્યો...ઠેક.
હું સોની ગતી હું સો જાણે, કાગ ન કાંઈ પીછાણે.
ધાવ રહિત ધાયલની ગતીને જગમાં ક્યાંથી જાણે...અરે.
દરદી વીણુ દરદીની દશાને લક્ષે કોઇ ના લાવે,
સુર ભજનનો રંગ ના ઉતરે, અમિત ઉપાધી આવ્યે...અરે.

ઉદયભાણુ—

અલખેલા લટકાળા બહાલા, પ્રીતમ ઠાકોર મારે મન વશીયા,
રસધેલા ક્ષીસાળા ખેડા, દેહના દેવળ માંડી રંગ રસીયા.
પ્રિતી પંચામૃતે પાનળીય પખાણું, વચનને ફુલડે વધાવું,
હેતના હીંચોળે હળુ હળુ હીંચોળું, હોંસે હસીને હસાવું.
શૃંગાર સજી સખવું ભાવે, ભોજનની યાજ ધરાવું,
હંતવું કચુંબર રીશવું રાખવું, ચામડાઇ ચટણી બેઠમ શાક રાખવું.
ખરશી પેંડાને મહેસુર પ્રેમ ભાવનાં, ધારી ક્યોરી પુરી, શુદ્ધ રનેહ વાસના,
ભાવના ભુખ્યા કઠ્યા, દેવલ દે વાસના, પેંડા પરસાદમાં બેસું છું.

ઉદયભાણુ—અલખેલા,

✓ વિણ્ણવેલી—

કાયા કાચો કુંભ છે, જીવ મુસાફર પાસ;
હારો ત્યાં લગી બાળુજો, જ્યાં લગી શ્વાસોશ્વાસ.
સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ, સરખા માની લઈએ,
રાખે જેવી રીતે રામા, રંગે તેવી રીતે રંહીએ.

સાચી { પીપળ પાન ખરંતા, હસ્તી કુંપળીયાં,
મુજ વીતી તુજ વીતશે ધીરી આપુડીયાં.

નહી જેવીને તેવી મિસ, કાઢની નભતી જોઈએ;
દશાના ઢંગ, રતુના રંગ, જેવા દેખી લઈએ.—સદા.

સાચી { કદી મહેલોને માળીયા, કો દીનછપ્પર ખાટ
કોઈ દીન એવો આવશે, ભૂખ્યાન મળેલાત.—સદા.

શારદા વિજય—

કાગવીરા વાસગને દેજો, દુઃખીનો સંદેશ;
“જોગણુને વેગે વિજેગણી, કે જોતી મે જોયા દેશ.
બમે જનની સુખ હય, છતનો કહે બતાય;
વાંકો ખુશ ન માનીયે જોર કહાં...મે લાય.”
આગરના પાણી ઝુકી જશે, સોપરના માઝા સુકી જશે
નીતીનો એ ખરો, પધારો પ્રાણેશ, દોષ ન ખારો, પધારો પ્રાણેશ.

બુદ્ધદેવ—

કાયા કાચ કુંપો તું ચેતરે, દિણ ભાગી હંસા;
અવિચળ પદીને તું પેખરે, દિણ ભાગી હંસા—કાયા.
ઝંઝવાનાં નીર સગજ આ, કાચી જીંદગાની તારી;
મમતા સુકી દે ને તું કારારે, દિણ ભાગી હંસા.—કાયા
એ દિનના છે ધરજળ સંધાનાં, એ દિન અદિ રહેવાનું છે,
એ દિનનાં છે સગાં સંબંધી, એ દિન સુખ સેવાનું છે.
એ દિનનો છે પાળી મળો, અંતે હડી જવાનું છે,
લોકો જેને દુનિયા કહે તે, એક મુસાફરખાનું છે.—કાયા.

પાંડવ ગુપ્ત નિવાસ—

કુન્તીમાતા તનુજ તારા, વીરપણું એકાં હારી,
હાથ તણ્યાં હથીઆર બેતારી, ચાકરી ચુકાભે ધારી.
સિંહ વર્યા શિયાળ અવાશે, સિંહ સ્વરૂપને વિશારી,
ગોઆઘણના રક્ષક રહેતા, ભક્ષક વૃત્તિ વિશારી.
રાજ રમાની લાજ લુટાયે, ખાજ અખાજે ખુવારી,
વ્યંડળ વિરો પહેરે ચીરો, ધર્મ ધીરો લાચારી.—કુન્તી.

મીરાબાઈ—રાગ. બજન-૫૬.

કુલત રાધા સંગ, ગિરીધર કુલતા રાધા સંગ,
અખીલ કુલાલકી કુમ મચાઈ, બર પિયકારી રંગ.—ગિરીધર
લાલ ભઈ પિંદ્રાખન જાનના, કેશર સુવત રંગ”
નાયત લાલ અધર સુરભર, ધિમી ધિમી બાજે મૃદંગ”
મીરાં કહે પ્રભુ ગિરીધર નાગર, ચરન કમલ કુદંગ.

સતિ-તોરલ—રાગ બજન —૫૬.

એસલ ફરી લે વિચાર માયે જમ કરેા માર,
સ્વપના જેવેરે સંસાર, તોળાંદે કરે છે પોકાર.
આવેને એસલ રાય આપણ મળીયે,
ખરા સંત હોયે ત્યાં જઈ બળીયેજી.....
આ બધ આવીયો અવતાર, માયે સદ્ગુરુ ધાર,
જનુ ધણીને દરબાર, બેડકી ઉતારે ભવપાર.—આવેને
મોતિ ઓરણમાં ઓરામ, માયે પરણ કરેા ધાય,
કુટે ફાગડીયા કહેવાય સાચાની ખરે ખાખુ ધાય.—આવેને
નવલખ કોથળીઓ ખંધાચ, ત્યારે ગાંધીડા કહેવાય.
હીરા માણેક હાટે વેચાય, તેનાં મુલ મેધેરાં ધાય.—આવેને
નિત્ય નિત્ય હડી ન્હાવા જાય, કામચા ઉજળા ન ચાય,
મેટા ચુલ્હિકાને તે તો ખાય, કાને કહેવા જાય—આવેને
દેખીદેખી કરવા જાય, એ નર અધુરીયા કહેવાય,
હાથમાં દીવો લખને, છતી આંખે કુવે પડવા જાય;
એવિ ચાર જુગની વાણી, સતિ તોરલ દેવી ગાય—આવેને
સ્નેહ સુધા—

કાલા કમરા બાલી લાગો રૂપાળાં, કાલા થેલા લાગો છોશું રઠીમાળાં.
પ્રદ્ય તણો પહેરીને જામો ઠીક જમાવ્યે રંગ,
રંગત રમથું રહેયું સંજે (૨) બળ્યા લખારા દંગ. (૨) કાલા.

બુધ્ધદેવ—

તમને ધટે નહિ આવું, કાન્ત, તમને ધટે નહિ આવું;
આશ્રિતપર શું રીસાવું, કાન્ત, તમને ધટે નહિ આવું.
માનસ સરના રાજકંસ તમે, મુક્તાકળના ભોગી;
કુસમ કુસમતા, સમ સેજ સુંરાળી, મુની થયા તમે થોગી કાન્ત.—તમને.
જે સરવર જળ પાન કર્યાં ત્યાં, કંઠક કહી નવ ખસીયે,
સુખ દુઃખમાં નિશ્ચિન અનુસરણી, કિફૂંસી કમખ પરહરીયે.

બેધારી-તલવાર-ઉર્ફે-વસુંધરા—

ચાલ હવે ચાલ બેઠેલી બેઠેલી, લગી લગી હલેકે થું જોતી વળી બેઠી.
તારા તનમાં લાગે છે તાલવેથી, સાહેલી તારા તનમાં—

રહી જાણે સોને સુગંધી મળેથી.—અરર પગમાં વાગ્યો કાંટો.
ભુંડી કેઇ આવી આંધો પાટો, જુડી; કયાં વાગ્યો છે કાંટો,

આમાં આંધવો કયાં પાટો—હવે ચાલ, છુતારી ચાલ (ચામીએ છાંચે)
સાગર-સરિતા—મનન, રાગ, પદ

ચંચળ લક્ષ્મીનાં ચાળારે જન સુખ દુલી મરનારા,
કાળાં ધેળાં કરનારાં ખાંતે ખત્તા ખાનારા.—ચંચળ૦

“જયમ વર્ષાની વીજળી પળપળ કરે ચમકાર,

આજ મળ્યું થન કાલે જરો, આંખ ચોળી રહેનારે—ચંચળ૦

મોટા મોટા નર મરી ગયા ત્યારે ગયું ન કંઈ સાથ,

મોટા મદ શો જાળવો, તમે જરો ખાલી હાથરે.—ચંચળ૦

અંબરીષ—

ચંપા તું મારી દીલજન વાહ, વાહ, કુશમ કળી કુર્યાન વાહ, વાહ,

ચન્દ્ર વદની છો, બરી મદની છો, ઝરી રસની શુલતાન; વાહ, વાહ—ચંપા.

શાણ્ય ચતુર સુમણ્ય, વાહ વાહ, બ્રહ્મ પરી હું,—

હુપી છરી હું—ગજે લગાવે શુભવાન,—વાહ—વાહ.—ચંપા.

રનેહલતા—

છે નોકરી દુઃખનું મૂળ શુભ સૌને મોટી, હાય હાયરે,

.....શુભ સૌને મોટી (૨)—છે૦

સારો દિવસ સેવા બગાવી, પોહ્યું આખર થાકી,

રાત વિતી ન માલમ પડે કે ઝટ નોકરી જાગી.—શુભ૦

આમ દોડાવે તેમ દોડાવે કરાવે સરવે વેડ,

ધીકઠ જગતમાં જીવતર તેનું (૨) ભરે આશારે પેટ.—શુભ૦

પંડીત જ્ઞાની ધ્યાની સર્વે લખી ગયા પિયારી,

ગુલામગીરી છે નફ્ટ નોકરી નહીં કરવી તે સારી.—શુભ૦

શિશ્મપિતામહ—

જગમાં મેં જોયું દુષ્કરમાં દુષ્કર નારીને વસ કરવીર.

લાખ ટકાના લાડ લડાવો આપો ધનની કુંચી,

દુલ સૈયામાં રાખો તો પણ કહેશે મુજને ખુચીરે.—જગમાં૦

સુવર્ણ ક્યારે કસ્તુરીનું ખાતર દઇ પોપાય,

અમૃત પાશો તોય લસણની ગંધ કદી નહિ જાયરે.—જગમાં૦

હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી ઘોડા કાજ લગામ,

હી અંકુશ કરવા રાજે શું! છરી ગયો તો ગામરે.—જગમાં૦

શ્રી કુસુમ કમળા—

કાળું કામ કરે ન છું? કામી, નીચ નારીની જાત હરામી;
વહે બેળુ મીઠાં મુખે સ્વામી, બીજા સંગ રતી રસ જામી.
લોભાવે રશના એ રશાળી, ઉરમાં રાખી પાપની પાળી,
કૂર-છુર્ત ધોંગી ને છુતારી, બણી ચુંકલ જરિ વિખરી.
શર્મ-ધર્મ-અજ્ઞ! નહિ, દયા નહીં! તલભાર,
જાર માટે જગદીશને, છેતરવા! તૈયાર.
રહે ધડીકમાં હશે ધડીકમાં, ધડી રીશે મસ્તાન,
લક્ષ્યાવે નર લાખને, પણ કાઢની ન એ શેતાન.
રનેહ-સુધા—

કામીજન રૂપ ઉપર સહુ મરતારે, કુટીલતા કરતા.—કામી૦
કરે અનીનિ અધમ અતીશે, પ્રજાનો ડર નવ ધરતા,
પરમશ્વર પોતાને માની, અંધ બનીને ફરતારે.—
લગ્ન કરમને કરી પરાધ, પાપી પગલાં ભરતાં,
અંતે ફટફટ થકને પાપી, વાણુ મ્હેલે મરતાંરે.—કામી૦
સાગર-સારીતા—

કુંવારું રહેયું ધણુંજ સારું અધ્યું પરણવાનું—કાકાજી અધ્યું પરણવાનું,
સારો ધણી જે નહી મજે તો જુગજુગ રડવાનું—કાકાજી જુગજુગ રડવાનું.
મેમળી રમાયું તને વ્હાલી હમેશાં, ખાલી તું શીદ અકળાય, ઓ
વ્હાલી, ખાલી તું શીદ અકળાય.
ભાણીયા દીકરા મુંગો મરી, નહિં તો ફજેતો થાય ઓ કાકા
તમારું નખોદ જાય.
મેના તું ક્યારે હવે મારી થાય.....નહીં તો.....કુંવારું
નરપિશાચ—

કાઠ અગ્નિએ અણસારે તેડી, હું ચાલી તે મેડી,
કામળુ કરી મને કંડી-મુઠો વરણાળી. આ-છેડો ના છેડો-કો.
જુલે જુલકાર અંગોનિ અદાર, તમે લઈ લેશો ના;
મરમનો માર વચનનો પ્રહાર, તમે કંઈ કેશો ના,
જાલો પર ચાર, ચુંબન અપાર, મને કંઈ દેશો ના.—કાઠ.
નરદારબા—“કજ્જેડાની કહાણી”

કાને કહીએ કજ્જેડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીત્રાયે ધાણીરે.—કાને.
લોક વગેરે ને સાચુ સંતાપે, વળી પીયુડો છે પામર પ્રાણીરે—કાને
હું જોખન રશ છુલતી, પણ જોડીની ખોડ,
પીયુડો રમે લખોટીયે કરતો દોડા દોડ.
જગદીશ! હવે ગગરાણીરે, સહાય કરજો શ્રી સારંગ પ્રાણીરે...

સત્યનારાયણ—

કંસ નીકંદન, જય લીડલાંજન, વંદન દુઃખ હરતા ।
મન રંજન કરતાં નીરંજન, જય વગના ધરતા—કંસ.
અંજ નયના ધાર, પ્રભુ છે સાના પાવનહાર (૨)
બાલ સુ ચંદન જય ખલખંડન, નંદન વન ફરતા—કંસ.
“ અકળ કળા કળી ના શકે, પામર જીવ નાદાન;
વિરલા વિભુ પીછાણતા, જેને તેમનું ધ્યાન.—કંસ.

શૃંગીરખી—

ગાન મધુરું કંઈ ગા, અલી રજની, ગાન મધુરું કંઈ ગા,
તારલીયા તણા-સાનુડો ધારી, કામચુગારી ન થા...અલીરજની
ચાંદલીયાને ઊરપર ધારી, એકલડી ના હરખા...અલીરજની
યોગીજનો સખી સાંધે સમાધી, શિવજી સખીર વાં...અલીરજની
પિતૃભક્ત પ્રભાકર—ગંગા, યગુતા, ને સરસ્વતીના સંવાદ.
શુભની ખાણ મને ગણુ. ગંગા કષ્ટ અધમના કાપું.
મુજમાં ન્હાતાં મનુષ્યને હું, મોક્ષ નિરંજન આપું.

મહિમા મારો એવો સાખ પુરે છે...દેવો...
જમના મારું નામ અરે હું. યગની મિત્રી યાતું.
મારું પાન કરે જે તેનાં, પાપ તમામ પ્રગળું.
હરનારી હું હાની..વાન એ છે...ના છાની.

સરસ્વતી હું સુંદર મારું જળ કિલમીશ હરનારું,
કરે સ્નાન બ્રહ્મથી તેનું રાદા કરું હું સારું.

કશળા મારી પામી.....દાસ ખોય છે ખામી.
મુજને તારો પાપ નીવારો.....આવે દુઃખનો આરો,
કરે સ્નાન ને પાન હંમેશાં દ્રઢ વિશ્વાસ તમારો:
સુખમાં દેખે સ્થાપી.....માતા હું.....પુરો...પાપી.

ભિખમપિતામહ—

ગૃહસ્થાશ્રમની શોભા સવળી નારીથી સચવય
તે નારીને કહો નકારી, જો કવો અન્યાય (૩)...ગૃ.
અવનિમાં ઉપન્યા એ સાથે, પુરૂષ પદ્ધતિ રહ્યાં સંગાયે.
વંશ વૃદ્ધી જેના થકી થાય (૨) એથી ઉત્તમ કહું કહેવાય...તે ગૃ.
નારી વિના કહો કોણ નિષળ્યા, સાર્વભૌમ પણ એથી ઉપન્યા;
ધ્રુવ પ્રહલાદ અને યદુરાય એની પણ નારી મા થાય—તે-ગૃ૦
જગતની જે આઘરાકિત, નારી રૂપે પ્રત્યક્ષ પ્રગટી;
ચલિણી ચલકેવી ગણાય, રિદ્ધી સિદ્ધી સ્ત્રી સમજાય—તે-ગૃ.

સરદારખા—

જનમી જગમાં જેણે નવ કીધું પ્રિય મહિરા પાન,
ગોરી ગયર સુંદર દીક્ષરના, ગાને નહિ ગુલતપિ.
જનમ્યો તથાપિ નવ જન્મ્યો, સમજી લ્યો તે હેવાન,
બહાદુર બંકા કરતાં ડંકા, જે મોજી મસ્તાન.—જનમી
બર બર પિયાલા પી લીધો હડાવો રાગ રંગ,
દિલબરની સાથ બાથ બીડી, ખેલો રંગ જંગ.—હા.
ગુલતાન ગાન તાનમાં ભરપુર ભાગ્યવંત,
અજબ રંગ અજબ રંગ, રંગ રંગ.—વાહ.

પુદ્ગલ—

જગમાં લોકો, મારે ઘોકો, સમજ્યા વિના કરે મત ખોટો
ફરી ફરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
ગાડી ઘોડામાં ફરવું, શા માટે જગથી ડરવું.
પરધન હરી હરીને, ખીસ્સાં પુરાં ભરીને,
કાંઈ સુંદર પરીને, સાથે લઈ ફરીને.
મજા કરી તે ખરી, મરમા પછી કાંઈ નથી જોવું,
દેવું કરી ખાવું પીવું, મસ્ત થઈને રહેવું.—જગમાં

સરદારખા—

જેજે હો અલી થેલી, કળી મળી, ભોગી, ભુંડો કળી જા,
રશની રશીલી થતાં ભુટાભુટ આ વ્હાલી વીસરી જા.
પ્રેમની પ્યાલિ ને સાહેલી ઝાલીને જેજે હો જેજે હો જેજે આ
વ્હાલી વિસરી.—જા.
વ્હાલાંના વેણ રસીલા નેણ, બભુતી નાંખશે બ્હેન,
બભુતી ઘેન ભુલાવે યેન, જોગન, ની, શી આ તરફેણ.
રસીલા સજોડે, મ્હાલો ભરે કોડે, બકે ન્હાને મોઢે મોઢે શું. મચકોડે.
પ્રેમ બગીચે બમતી બમરી, લેતી ગુલાબ કેતકી લહેર
ઘડીક ગુલાબ ઘડીક કવડે, ચતુરાઈથી રસ લે ચોમેર;
તોએ ગુલાબ એનો નવાબ હોય, બા હોય આ લ્યો તારે.—જેજે હો.

કામજીતા—

તમારે આસરે હું આવી, મને નાથ છોડી ન દેસો;
પ્રિય પ્રાણ કહી બોલાતી. હવે હાથ છોડી ન દેસો.
બોળું હવું કુંવારું જ્યારે, આ મન માંડે:
પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરણ્યા, એ શું વ્હાલા, વિચારી દેશો.
ના કહેશો—મને નાથ.

વસંતપ્રભા—

નળ્યો નળ્યો તમારો પ્રેમ જાઓ શું છળી,
તારા રૂપમાં જુલી—ગયું, દીક્ષકું ગળી.—જ.
નવો પિયુ મન ભાવતી, પરજી બીજી નાર,
જુઠાની સાથે જરી અમને નહિ વહેવાર.
પરજી કું પ્રેમદા—રાજી છધ્યે સદા,
જે પરજીશ (હાં) (ભલે) (એમ) હા.
“ઠીક ત્યારે શુભ મુહુરત શુભમ લગનમ ભવંતુ”
આ શું—ક્ષન ગાંઠથી, ફરી પરજ્યો બીજી પરી,
પ્રેમદા મળી મને પ્રેમદા મળી.

બુધ્ધિદેવ—

જેયો સાજો હાપણનો બાંડાર, હાં હાં, મોટો ક્યો વેપાર; (૨)
ખની ઠની ચાલ્યો ભર ચોટામાં, પૂછ્યાં ભાવ બજાર હાં હાં.
કહે છે ખરીદી લાગ્યો બાજી, છે સુંદર ને વળી તાજી;
ના તજે તોયે પતરાજી, કરી અકક્લ તણી હરાજી,
કરો મસ્કરી, ભણે પરાક્રમ જે જે બીજી વાર (૨)—જેયો.
મલ્યો દલાલ પુરો પાજી, એણે બગાડી દીધી બાજી,
હવે બુધ્ધિ ખતાવું ઝાઝી જ્યથી બજાર ઉઠે ગાજી;
કોણ પછી કહેનાર મને છે ઘરમાં માખીમાર હા હાં (૨)
કુંશીમારીથી ખની જવાના, મુનીમ હડકાલાલ હાં હાં—જેયો.
સ્નેહ—મુધા

જેખન રસ ભર્યું હુટો દિલદાર, ઝીલો ઝીલો સુધારસ સાર—જેખન.
કું મદ્યેલી ને નવેલી, પુર ખ્હારે ખીલી રહેલી,
કુસુમજી નીરધાર મુટો દીલદાર હુટો દીલદાર—જેખન.

ધન્દુમતિ—રાગ—ભજન—પદ.—

જંજળી જીવડા ઝાંઝવા જેઈ શું રાચે,
દીણ ભાગી હંસા સાચા મોતી શે ન બાસે.
આવજી કેરી વાદળી જળમય થઈ નલ જાય,
તરસ્યો ચાતક ટળવજે ક્યાંથી પેટ ભરાયરે.—જ.
સ્વાતિહું ખીંદ પડવાથી. પેટ ભરાશે,
આશા પતંગ ઉમંગથી, ગયો ગમન મોઝાર.
વિટળાઈ વંટોળીયો, પડ્યો પૃથ્વી આધારરે.—જ.
ઝરખડા મનડા સંતોષથી સુખ યારો.—જંજળી.

બુદ્ધેય—

ખીલ્યાં પુષ્પની પરાગ મીઠી મહેકે
સાહેલી જાણે અમર તણા આનંદ લહેકે.
પુત્રી વૃક્ષવેલી દીસતી સોહામણી.
એ... બહેની ચાલો હેતળ એની છાંયડી.
વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ બહેકે-સાહેલી.
મિહું યાવન પુર આ મીઠા સ્નેહ સ્વભાવ.
મીઠી કુસુમલ છાંયડી મીઠી તર કલાપ,
લલિત પુષ્પ શાં સેહાય, નિરખી નમણું કરી જાય.
જાંગ આનંદ ઉભરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.
નિસમ મલેક—

ગુણીજન વાવે છે ગુલાબ, નહિ કાંટા તો લેવાને
સુગંધ મનહરણી મેળવતાં મન સુખ લેવાને...ગુણી૦
કાંઠ સુરખ બાગીચ વાવે, કાંટા લઈ પરદા ચાવે.
સંત જતો સત ગુલાબ વાવે સુગંધ ભરવાને;
આ કર્મ તણું કાંટા ત્યાગે, ભવસાગર તરવાને...ગુણી૦
કવી છાંટમ—રાગ, ભજન.

ચટપટ જેત હેતર હાંસુ, મરણુ લામે છે માથે રામજી
* ધામ ધરા ધન સુન-પણીઆણી સેવક નાવે સય રામજી...ચટ
હોય લાખ તે રાખ ખરાખર, તેમાં નહીં કંઈ તાર રામજી
ધન સાંચું પાવું ધન ન રાંચો, ક્યાં જન્મારો હાર રામજી...ચટ
મોટપણું માન ભરયું, ચાટે કંઈ નવ સુજે રામજી
જમના કાંદર જોશે ત્યારે, થર થર કાયા ધુજે રામજી...ચટ
કેર સતસંગ જાંગ હોય નિર્મળ રંગ હૃદયમાં લાગે રામજી
કહે છાંટમ ચીતાનણી પરજે, તો ભવશે ભાગે ભય રામજી...ચટ
સત્યનારાયણ—થવાનું તે થવાનું છે—

ચીંતા સુરખ નર શું કરે લગીયું લગટે થાય,
કોડ કરો ઉપાય થાય સું. કર્મ છુટ્યું ન છુપાય.
કંઈકે જન્મનાં કર્મ કર્યાંયા, કર્મ સત્ત્વ જંધાય,
વાળું તેવું છે લણવાનું. વિશ્વ વિજિતો ન્યાય...ચીંતા.
બાવળીયા વાવે સુક્યાં ત્યાં, કેમ સુલાખ સુટાય,
લગ્યું ગુલાબ ખંડી ના નહીં તે, બાગમાં બદલાય...ચીંતા.
જાર કરાવી જમે ચોપડે, કયમ મોતી મંગાય,
મોતી દીધાં તો મગશે મોતી, શીઠ ખોટા શંકાય...ચીંતા

કળીર બજન—રાગ-બજન-૫૬.

હયા ધરમ નહીં મનમેં, મુખડા કયા દેખો દરગામેં,
કાગળ કે એક નાવ બનાયા, છોડા સમંદર જાએ.
નુગરા મેકન વાલા, કુમે, સુગરા તર જાય હનમેં-મુખડા.
મુછ સમારી પાધડી બાંધી, તેલ લગાવત તનમેં,
ડૂંગરકા પાની જોળનકા લટકા, હલ જાવેગા ખીનમેં-મુખડા.
ઝોર કાયામાં ધાસ ઉગત હયે ગૌઆં ચરત હયે જનમેં,
હલેત કળીર સુનો બાઈ સાધુ, રહ ગઈ મનકી મનમેં-મુખડા.
“રા” માંડલીક—

દિવ્ય દેશ અમ હિજવળ કરવા, ક્યારે ઉગશે દિવ્ય પ્રભાત
દિવ્ય પ્રભાત.

... .. અધકારના વાદળ ભેદી,
ચંદ્રકુળ મણી દીન મણીના સુબુથું ક્યારે નાહ-મંસીનાહ.
દેશ દેશની મધુરી મૈયા, દિવ્ય અમારી ભરત ભૂમિ,
... .. સુર મુનિવર યુગ યુગ પોષાયા.
જેનાં ચરણ સરોજ યુમી, એવી અમ જનની,
... .. જગ વિખ્યાત ભારત માત.-દિવ્ય.
સાગર સરીતા—રાગ, બજન.

દૂર મતીસે નથી દેખતો, ચેત ચેત નાદાન,
દીન દયા પાંચ મુકામ છે, બાવે ભજ બંગવાન.
આ જગમાં સાચો કોઈ ન સાથી, એક પ્રભુજી સુખદાઈ છે. (ર)—દૂર
સ્વારથનો સફ સંઘ ધરતા જગની જુડી ઠગાઈ છે,
તનધન જોળન કનક કામની મૃગજળ માયા છાઈ છે.
અંત વખત કોઈ કામ ન આવે, સાચી પ્રભુની સગાઈ છે.
અમીરગયા હિમરાવ ગયા, ન સફને મનની મનમાં સમાઈ છે,
સત્ય વાત સાચા નર સમજે, સાચી પુન્ય કમાઈ છે.
“રા” માંડલીક—

ધન ભાગ્ય મારે આગણ આબ્યા, સોરઠના શીરતાજ,
વધાવો રાજ કુમ કુમ ચાળ ભરીને આજ
અંદ્ર સુરજ સમ તપો અવિચળ જગમાં તારે તાજ,
અનદાતા તારી જુગ જુગ કીર્તિ પ્રસરે મહારાજ-વધાવો
.....સોરઠ તજા સુખા અમારે આંગણે આબ્યા:
સુરજ હયા સોના તજા, અમ અંતરે ભાબ્યા,
ગિરનારના આધાર, મારા ધામ દિપાબ્યા.-આ

ચન્દ્રહાસ—

થતોરે દુઃખ કલેશ, સહુને ધર વિશે મનમાં સહુને,
કેમજ મુકું મિત્ર બુવનને.

એક તરફથી મિત્ર વળગતો, બીજી તરફથી બેન મારાં.—કેમજ.
મન મુશ્કેલી ઉપજી છે મોટી, કેમ ચાલુ કરી ન્યારા.—કેમજ.
પ્રભાત—રાગ. સામગ્રી.

પઠોરે પોપટ રાગ રામના, સતી સીતા પઢાવે—૫૦
પાસે બંધાવી પાંજરે, મુખે રામ જપાવે,
પોપટ તારા કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું—૫૦
તેનુંરે ઘડાવું પોપટ પાંજરે, હીરા રત્ને જડાવું,
સાકરના કરી ચુરમા, ઉપર ધી પીરસાવું—૫૦
પાંખ પીળી ને પગ પાંદુરા, કાટે કાંકણ કાળો,
નરસંઘના સ્વામીને બળે, રાગ તાણીને રૂપાળો—૫૦
જાગંધર અને સતિ વૃંદા—

પાત પૂજ્ય તીરથ સમ માની, સેવે સદા જે સનારી,
સતિત્વ તથા પ્રભાવે, ફાવે ના દુષ્ટા ચારી.
પતંગીજ રૂપ માળી બમે, લુલી બાન ખારી,
અંપલાવે હીપક ન્યાળી, બળી સહે દુઃખ ભારી—પતિ૦

સાખી { શીળ કસોટી સ્ત્રીતણી, પરખે કશતાં વાર,
{ ગુણી અવગુણી પુરૂષ તો, વિગતે કરે વિચાર.

તજીને માતીનો માળો, સેવે સદા સુકી ડાળો,
અરે ! પડતીનો ચાળો, રવે દેવને સંભારી—પતિ૦

લક્ષ્મી-વિજય—

પૈસા સાટે વેચે જે સુતા પ્યારી, નર્કનો તે નર અધિકારી,
બાળા બાધે વૃદ્ધ કાટે અવિચારી, નર્કનો તે નર અધિકારી.
દોરે લાં જનાર ગરીબડી કન્યા ગાય બિચારા,
પિટે પાપી, દુઃખ આપી, તે નિચ કસાઈ દેખો ધારી—નર્કનો.
ઢિકરો કેરા દામ મેળવી, ખોટી ધરે ખુમારી,
દે દાટી, ચાય માટી.....ધનની, બને અતે ખુવારી—નર્કનો.
સુરદાસ—

ખોલું કયા મેરે પ્યારેકી બતીયાં, ખોલું કયા મોરી છોટીસી છતીયાં
ન ધરિ, ચેન ધરિ. રેન ચુમિ ચુમી, બદન શયનમેં દુઃખી કર ડારી
પકરી જુગલ કર અસન અલગ કર, ક્રિય પરહરી ડર, છત અધર નરપર—મો.
સાખી { મરેર ડારે જોરશે, મેરો કોમલ અંગ,
{ એસે નિરક્ય નાથકો મેં સુપને કરે ના સંગ.

માલતિ માધવ—

નાનકડી નાળુક નાર, હું-બહુ નાનકડી-બહુ-નાનકડી. (૩)
મારા, બહાલાની છું લાડકડી (૨) બહુ લાડકડી (૩)
આંખ તણે પલકારે પટકું છું લાલને, નાની થું સમજે બહાલાના બહાને.
હું તો બધુંએ સમજું છું, જાણી બોળા બરથાર વં બહુ
માથે ચડી (૩).....નાનકડી.

ધર્મિ ગુહનેગાર—

નલતી નથી ન નભશે, કાયમ સદા રાહી,
રહેતી નથી ન રહેશે, હુસ્નાઇ બાદશાહી.
પહોંઆં હજારે વાલી, લઇ બને હાય ખાલી,
શીકંદરો સિધાવ્યા મુકી તમામ આંહી.
હુકમન ચતા હજારો, કપે જમાનો સારો,
મુશ્લીસ હો માલવારો, રહેશે ન સાચ પાછ.
કોઇ ભક્ષાકે પુરા, બરતા, હો પાપ કુંડા,
સતો મહંત આલ્યા, દેવા જગજામ ત્યાંહી.
ઉમાદેવડી—

નથી જગતમાં સાચ સંબધી વિના ત્રિભુવન નાથ,
થું ફેગટ ફાં ફાં મારે મુરખડા બરે આબથી બાથ.
કમળ પત્રપર જળબિંદુને સુકાતાં શી વાર,
આવણુની જળ બરી વાહણીયો વિખરાતાં શી વાર.
જીવતર સમજવું તેવું આખર ન લેવું દેવું,
જીવ જવું છે ખાલી હાય, અંતમાં પાપ પુણ્ય સંગાથ.
પંથી જીવ પામી ગયો, નરભવ નગર બગર,
સોદાગર સમજી જઇ કરો પુણ્ય વેપાર, જીવજવું છે ખાલી હાય—
સરસ્વતીચન્દ્ર—

પ્રિતી કરી થું તરછોડી પરદેશી...હાં છોડી પરદેશી, (૨)...પ્રિતી.
ડંક દઇ અહો જમર કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨)...પ્રિતી.
પુરી પંખીણી, પ્રેમ પીંજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
હાં મરોડી પરદેશી.....મરોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
લાગી કુમુદ વન, ભટકી ઓ ભમરા, આવ્યો અહો થું ફરી દોડી,
હાં દોડી.....પરદેશી.....હાં દોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
હડીળ હડીળ, પંખી સુસાફર, રેન રહી છે, હવે થોડી પરદેશી,
હાં થોડી પરદેશી.....હાં થોડી પરદેશી.....પ્રિતી.

૨૦ સ્મારા અને સસ્તાં પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું—

બુધ્ધદેવ—

પિયુ પિયુ પોકારતીરે, પપૈયા વધુ હુરે વનમાં,
વિરહ અંગાર ઉઠે તનમાં, અતિશય બગી રહી મનમાં—પિયુ.
ખીલતી આ કળી કુસુમતી બોગી વના કરમાય;
જુલની આ લલિત પાંખડી, બોગી મધુકર રહાય—પિયુ.
બાળા રસાળી અંતરે, આકુળ વ્યાકુળ થાય;
નમ્ર નવોદા નૌત્તમ રમણી રસિક નરવર રહાય,
હસણી દુઃખી થતીરે કોમળ માનસ ઉપવનમાં—પિયુ.
મીરાં ભજન—ભજન, પદ
નીત નીત ભજ્યે તારં નાગ, તારં નામ, તારં નામરે;
પ્રેમ થકી પ્રભુરે મળ્યા હોય,
અન ન બાવે, નેણે નીંદ્રા ન આવે. સેજલદીએ પધારો મારા શામ.
આની તીરે ગંગા વહાલા, પેલી તીરે જમના વહાલા,
વચમાં ગોકળીઉં રહું ગામ, રહું ગામરે.—પ્રેમ
મીરાંબાઈ કહે, પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
છેત્રી બાકીના છે, રામ, રામ, રામ, રામરે.—પ્રેમ

કમિર ભજન—રાગ, પદ.

મન તું રાધા કૃષ્ણ બોલ, તેરા કયા લગેગા મોલ
દસ પાંચ કોસ નહીં ચલતા, તેરા હાથ પાઉં નહિ હીલતા,
તેરે ગાંડે દામ ન ખુલતા, તેરે દીલથી ગુન્ની બોલ—તેરા
મન તોરંગી, ઘોડા—ઘોડે કો પાંચ બહેરા,
તું કરતા મેરા મેરા, કાયામેં કયા હે તેરા, ઘોડેકી બાંગ મરોડ—તેરા
કર કોલ જગતમેં આયા, માયા કે સંગ લપટાયા,
યે માયા હય જગ ઠગની, તું ઠગનીસા સંગ છોડ—તેરા
ગોવિંદ ગોવિંદ ગાઓ પ્યારે, ફેર જનમ નહિ પાવે;
યો કહેવે દાસ કળીરા, તું ભવસાગરકો છોડ—તેરા
સુકન્યા સાવિત્રી—(યમ સાવિત્રી સંવાદ)

આ માટે શ્રમ કરે સતી, તુંજ પતી ભકતી સાચી (૧)

હવે પુત્રી વળ તું પાછી (૨)

સાવિત્રી—સજ્જન કરા સામાં, મેં ડગ ભરીયાં સાત,

મિત્ર બાવે સુણ્યને હવે, આ દિન વનીતાની વાન.
ધર્મ ને વેદ પુરણે ભણીયો, મુખ્ય ધર્મ ગ્રંથસ્યશ્રમ ગણીયો,
કૃતાનાથ, મમ, પ્રાણનાથ, શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨)

વળું મહારાજ કેમ પાછી (૨)

યમ—સૂણી વિવેક ભરી મૃદુ વાણી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન સાણી.
સલવાનના જીવન વિના કાંઈ ઇચ્છીત, વર ચાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ! (મારા અંધ સાસુ સ્વસુર દેખતાં થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી,

થાય કોથી મિથ્યા નવ ભાવી.....શાં

સાવિત્રી—પતી સમીપ શ્રમ નહી જરી, જ્યાં જાએ મમ નાથ,

તથા હવે આપ કૃપા વડે, ત્યાં આવું તમ સાથ,

સંગત સજ્જન તણી નથી સોધી, મૈત્રી સંત પુરૂષની મોંઘી,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું,

યમ—અર્થ યુક્ત સંભાષણ તારું, બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું,

સલવાનના જીવત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી.....હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા બુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાછું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ઉત્તમ વર જે આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુઠંગ આવે, શાં

સાવિત્રી—સુપાત્ર જન કરતાં કદા, સુપાત્રોનું સનમાન,

સાધુ, જો દુરમન તણું પણ સાધે કલ્યાણ.

સંત પુરૂષોની સમાન દૃષ્ટિ. દયા તણી વરમાવે વૃદ્ધિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું, રહી વૃત્તિ રાચી. (૨) વળું.

યમ—શીતળ વચન સુધાસમ તારાં, તૃષ્ણકર તૃષ્ણાની હરનારા,

સલવાનના જીવત વિના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી—હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ

કરનારા મારે સો ભાઈ થાય.)

યમ—તથાસ્તુ. સાસરીયાનું માન વધાયું,

પીયર તણું પણ કાળ સુધાયું.....શાં

સાવિત્રી—પરદુઃખે દુખીયા બને, દુઃખદ હૃદય વિશ્રામ.

ભરસો ભારે સતનો, કરવાનું શુભ કામ,

સજ્જન મહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ધર પુરૂષનું સૌ આવે.

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું.

યમ—મધુરાં નત્રીન વચન સંભળાવ્યાં, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં,

સલવાનના જીવત વીના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીની ઐરસ સો પુત્ર થાય)

યમ—તથાસ્તુ ! ઘટે ના થાવું અનિવર લોભી,

તણ પુઠ હવે જા આહોં થોભી.....શાં

સાવિત્રી—સ્વધર્મ વહાલો સાધુને જે ચુકે નવ લગાર,

સાંપ્રત ભુત જીવિખ્યતી, ગતિ તણ્યાં આધાર,

સજ્જન કરે ન આશ આપી, જોલ્યું અખોલ્યું ન કરે કદાપિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) હવે.

યમ—અમૂલ્ય તારાં વચન વિચારી, વાધે તજમાં ભક્તિ મારી,

ભગવતી છેલ્લુ ઉત્તમ અનુપ્રમ, લે ઇચ્છીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન,

જીવત જ્ઞાન કઈ જીવનને, સલ કરો ભગવાન.

હાલો! ગાવા માંડો.

“ સમય બદલાય છે જ્યારે,
બધું બદલાય છે ત્યારે. ”

વાહ! વાહ! ગભરાશો નહિ. આ કાંઈ નવું કૌતુક
નથી. લાંબા વખતના તદ્દન જુના મિત્રો નવા લેખાશમાં

છપાય છે! છપાય છે!! છપાય છે!!!
બે વોલ્યુમો—

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયનમાળા

અથવા

રેકર્ડ ગાયન સંગ્રહ.

ભાગ ૧-૨-૩-૪ વોલ્યુમ ૧લું.

કંપ્લીટ ૧૦૦૦ ગાયનોનો મોટો જથ્થો.

આ હમારું સ્પેશીયલ શીલેક્શન. ખાસ ચુંટી કાઢેલો સંગ્રહ સુદૃઢ
ભરીતે રૂપીયા ખર્ચતાં એકઠા ન કરી શકાય તેટલા પ્રમાણનાં
ગાયનો. એક એકથી ચડતી ચીજો.

વોલ્યુમ ૨ જું. ભાગ ૫-૬-૭-૮

કંપ્લીટ ગાયનો ૧૦૦૧ થી ૨૦૦૦ સુધી.

ખહુજ તાકીદથી ટુંક સમયમાં છપાઈ તૈયાર થશે.

કીંમત દરએક વોલ્યુમનો હોઠ રૂપીયો.

વી. પી. પો. ખર્ચ જુદું.

પહેલેથીજ! ખરીદવાનો ખંદાખસ્ત કરનાર માટે

તે યાદ રાખજો! પાછળથી કીંમત વધુ.

(ખાજુનું પેજ વાચવું જુલતા નહીં.)

આ શીલેકથન (સંગ્રહ) કથરાપટ્ટી નથી. એમાં પ્રખ્યાત નાટકો માંહેલા જાણીતા માનીતા અને લોકપ્રીય ચુનંદા એક્ટરોએ ગાયલા ગાયનો, પ્રખ્યાત ગવૈયાઓ અને ગાનારીના મીઠા કંઠ સ્વરમાંથી ગવાયલા દીલપસંદ, રાગ રાગણી સાથેના ભરપુર મધુર ગાયનો ભરેલા છે.

જો વૈદ્યુમ ખરીદતાં ત્રણ રૂપીયા ખર્ચવા તે કાંઈ ફેંકી દેવાના નથી, જોખો ભરીને પૈસા ખર્ચતાં ન મળી શકે. એટલી ચીજોનો સંગ્રહ એ માંહે ભરેલો છે. આજે ભળતાં નામની ચોપડીથી છેતરાતાં ના, વિરોધી પ્રકાશકો પડીકા ખાંધવા યોગ્ય ચીથરીયા ચોપડીયોના પૈસા પડાવી લેતાં અચકાતા નથી. માટે ખરીદતી વખતે અથવા ઓર્ડર લખતી વખતે ભુલ ન થાય તે માટે શા. ચુનીલાલ મગલાલ બુકસેલરની એટલા શબ્દ ખાસ તપાસી જોવા અથવા ઓર્ડર આપતી વખતે લખવાં. જેથી ભળતી બુક ગળામાં ઓળવવાની ખીક રહેશે નહીં !

યાદ રાખજો કે ! રત્નની પરીક્ષા ઝવેરીઓજ કરે છે હોં ! અમારા આ ગાયન નો સંગ્રહસ્થાના કદરદાન પણ ઝવેરીજ છે. એવી હુમારી લાંબા વખતની ખાત્રી છે.

ચોપડી મંગાવવા માટે-તથા આગળથી નામ નોંધાવવા માટે અમારું એડ્રેસ તમારા ધ્યાનમાં રાખશો. આજેજ ઓર્ડર લખો:—

મેસર્સ લલ્લુભાઈ નારણદાશ એન્ડ સન્.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર

લીમડાચોક રોડ—સુરત.

સુરદાસ—

દાસ પરે દયા લાવેરે દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવે, ટેક.

સંસાર સંબંધ તોડી જીવ આપ ચરણે જોડી;

હું તો બની બેઠો બાવો બાવોરે—દયાળું

આંખ વિના સંકટ આવું, ખાડામાં જોયા ખાવું.

બહારે અવિનાશી આવો, આવોરે.—દયાળું

વિક્રમ ચરિત્ર—

નજર કરો નાથ જરા, જોળખી લ્યો નારી,

હું છું કે ખીજ, કંથ આપનીજ પ્યારી.—નં

સાખી { હેમ પ્યાલો હાથમાં, ને માંહી અમૃત દુધ,
પીધું સામા સાથમાં, શું તેની લુલ્યા શુદ્ધ.

કાણ હતી કંથ તે દુધની પાનારી.—નં

સાખી { મુઠા કીધાં જીવતાં, પરચો બતાવ્યો પુર;
યાદ છે કે રાજજી, એ જોગણીનું...નુર.

છાનો મંત્ર શીખવ્યો છે, એજ આ ઠગારી.—નં

વિના વાંકે દંડીયામાં, કેદ મુને કીધી;

ચતુર સસરાથી સખત ચોક્કી, તમેજે કીધો,

કરી બતાવી મેં સાખીત સરત સર્વ મારી.—નં

અનમુયા—

નર વીણ જગમાં નાર તણી, કાંમત કોડી કઢાવે,

હલકું લોહી ગણી અબજાનું, જુઠ્ઠા આળ ચડાવે.—નં

બહાલા પણ વેરી ચમ બેસે, જમ દાવે તેમ બોલે,

કંથ વિનાની કામનીનું, જીવતર તરણા તોલે.—નં

કુક કપટની ભરી કુત્રટાઓ, લાલચ ચમ લલચાવે,

ભવરણમાં ભરથાર વિન્ન, ભામિની લાજ લુટાવે.—નં

ભકતખાળા—

પુરણ બ્રહ્મ પરમેશ, નમન ત્રિભુ અરજ અકામી, ગટમી ઘટ ઘટ બાપી.

સ્વામી, શ્રી સુરો સુરારી, વીધવીધ નામો, અવીચળ ધામી, અંતર્યામી.

દીન તણા દુઃખ ટાળક દેવા.—પુરણ.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

ત્રેમ બિજ રોષું હૃદયે, જીવન આધાર મારા.

પ્યારા પત્ર તારો ભાળી, કુટયાં નવપદ્મવ ડાળી.

ખીતી પુષ્પે તો હૃદયળીરે (૨) જીવન આધાર મારા,

મદન પડીને પ્રુટે, મીઠાં ત્રેમ પુષ્પ મુટે,

મારી ફલવાડી છુટે, (૨) જીવન આધાર મારા.

નવી બહાર પડેલી બુકો.

છપાય છે !
ભક્તિ રસથી
મધુલાદલ
સુર-ભક્તિ
માળા અથવા
ભજનસાગર

વિત્તમોત્તમ ૪૦૦
ભજનોનો સમાવેશ
કીમત રૂ. ૧-૮-૦

નાટ્ય ગઝલ સંગ્રહ.

ના
ગઝલ કાવ્યમાળા.

વિત્તમોત્તમ ભવનાભય ગઝલો, ચેમ રસ, મુંગરિ રસ અને
બહુલી રસથી ભરપૂર, વ્યવહારિક અને નૈતીક કાવ્યના પ્રવાહી
છલાછલ, સુંદર ફાટા સાથેનું ભરંગનું રંગીન કે.સી.
પુકું છતાં—

 કો. રૂ. ૦-૧૨-૦ ટપાલ ખર્ચ અલગ.

સંગીત કળાધર અથવા

મૃદત ગાયન ભંડાર.

સુપ્રસિદ્ધ નાટકોમાંથી ચુંટી કાઢેલા સર્વોત્તમ પ્રખ્યાતી
પામેલા ૨૦૦ ગાયનો સંગ્રહ બે ફાટા સાથે ત્રણ ત્રણ કલરનું
સુંદર પુકું કીમત રૂ. ૦-૧૨-૦ ટપાલ અલગ. મળવાનું ફેરાર્થ—
શાંતલલુભાઈ નારણદાસ યુકસેલર. લાંમશેવોલ-મુરત.

